

Onderwerp Bestuursovereenkomst met het COA betreffende Sontweg 8a

Steller/telnr. **5.1.2e** / 59 11 Bijlagen 3 Directeur Schütte

Fatale datum 18-7-2023

Registratienummer 232051-2023

Portefeuillehouder Molema Overlegd met --

Voorstel voor agendering ☒ Discussiedeel ☐ Conformdeel

Classificatie ☒ Openbaar ☐ Intern ☐ Vertrouwelijk ☐ Geheim

Publiciteit ☐ Persbericht ☐ Persconferentie:

☒ Geen publiciteit, want

Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: ☐ Maand ☐ Jaar

Raad LTA nee: ☒ Niet op LTA

Voorgesteld collegebesluit

Het college en de burgemeester, ieder voor zover het zijn bevoegdheid betreft, besluiten:

1. de bestuursovereenkomst met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) betreffende Sontweg 8a vast te stellen;
2. mevrouw M. Molema, wethouder van Asielzaken, te machtigen de bestuursovereenkomsten met COA te ondertekenen namens de gemeente Groningen.

Samenvatting

Middels de bestuursovereenkomst stemt de gemeente Groningen in met het gebruik door het COA van Sontweg 8a als tijdelijke opvanglocatie voor 12 alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Het vergeven van deze toestemming past binnen de door de gemeente Groningen gestelde doelen in het kader van de huidige asielproblematiek.

Enige tijd terug is besloten het COA hier vooralsnog geen toestemming voor te verlenen, maar de locatie wel enige tijd beschikbaar te houden. In de tussentijd is gezocht naar een alternatieve locatie. Helaas is deze niet gevonden. Om deze reden wordt Sontweg 8a opnieuw overwogen.

Vervolg voorgesteld collegebesluit

Aanleiding en doel

Het COA en de gemeente Groningen spannen zich samen in voor het realiseren van afdoende opvangplekken gedurende de huidige asielproblematiek, en geven op deze wijze antwoord op een urgent maatschappelijk vraagstuk. Doel is tevens om te voldoen aan de gestelde opgave zoals vastgelegd in de bestuursovereenkomst tussen de Groninger gemeenten en het Ministerie van Justitie en Veiligheid (JenV) inzake opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden.

Het COA zou Sontweg 8a graag gedurende (tenminste) achttien maanden willen gebruiken voor de opvang van twaalf intensief begeleide alleenstaande minderjarige vreemdelingen (IBA).

Kader

Het kader wordt gevormd door het Programma Nieuwkomers, de hierboven genoemde bestuursovereenkomst met JenV, en de dreigende problemen in onze Veiligheidsregio (Ter Apel). In een breder verband houdt dit alles verband met de nationale asielproblematiek.

Het besluitkader wordt verder gevormd door eerder gemaakte afwegingen betreffende deze locatie, en tussentijdse pogingen om een alternatieve locatie te vinden.

Het COA geeft aan dat het grote moeite heeft om afdoende opvanglocaties te vinden voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's).

Mogelijke oplossingen

De gemeente Groningen en COA pogen snel en effectief samen te werken bij het vinden van geschikte opvanglocaties. Dit bleek geen sinecure voor wat betreft het vinden van een geschikte IBA-locatie.

In verband met een dodelijk steekincident in de Damsterbuurt, was er een aantal maanden geleden geen politiek draagvlak voor Sontweg 8a als opvanglocatie. Helaas is het tot op heden nog niet gelukt om een alternatieve locatie te vinden:

- Met Elker is gesproken over de huur van 't Poortje. Het bestuur van Elker wilde echter alleen AMV's huisvesten die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning, en daarmee viel deze locatie af;
- Het COA heeft een oud klooster bekeken. Deze locatie zou op ingrijpende wijze aangepast moeten worden. Hierover werd geen overeenstemming bereikt met de eigenaar van het pand;
- Vervolgens is een oud herenhuis in Veendam als optie naar voren gekomen. In eerste instantie leek dat een reële optie. Recentelijk bleek dat door gebeurtenissen in ter Apel er in Veendam geen politiek draagvlak was voor deze locatie.

Uit een gesprek met het COA bleek dat de behoefte aan een IBA-locatie erg groot is. De locatie aan de Sontweg is hiervoor uitermate geschikt. Vandaar dat tijdens het gesprek het idee is geopperd om te bestuderen of de Sontweg wellicht alsnog een optie is.

Belangrijk daarbij is om een aantal factoren mee in te nemen in deze overweging. Inmiddels is namelijk duidelijk geworden dat voor de voorheen nabijgelegen winteropvang van dak- en thuislozen een nieuwe locatie is gevonden. Verder worden voor de veiligheid rondom alle opvanglocaties extra rondes gereden door BOA's. Voor de locatie aan de Europaweg rijdt CRUON drie rondes per dag. Zij zouden de Sontweg daarin kunnen meenemen. Een andere belangrijke overweging is dat de bestuursovereenkomst met het ministerie ons verplicht om een opvanglocatie te bieden voor AMV's.

Aan de andere kant is het van belang om te overwegen dat het betrokken gebiedsteam en openbare orde en veiligheid van mening zijn dat de aanvankelijke argumenten om geen toestemming te geven voor het gebruik van deze locatie nog altijd onverminderd van kracht zijn (zie notulen collegevergadering 28 maart 2023). Er is volgens hen onvoldoende draagvlak in de buurt. Ook zou de keuze niet stroken met eerder gemaakte toezeggingen aan deze buurt.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

Het draagvlak in de gemeente Groningen voor het realiseren van opvanglocaties is behoorlijk groot. Dit laat onverlet dat het cruciaal is dat er zorgvuldig wordt gecommuniceerd met omwonenden en nabijgelegen ondernemingen. COA en de gemeente Groningen trekken in deze samen op en stemmen de communicatie op elkaar af. Omwonenden worden geïnformeerd per brief en indien nodig wordt er een inloopbijeenkomst georganiseerd. Tevens onderhoudt de gemeente direct contact met ondernemersverenigingen.

Wat betreft Sontweg 8a is extra zorgvuldigheid op zijn plaats. In dit relatief dunbevolkte gebied is sprake van een grote concentratie zogenaamde kwetsbare groepen. Het Betonbos, het Twaalfde Huis, de Landelijke Vreemdelingenvoorziening (L VV), een opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen en de noodopvang aan Europaweg 8 bevinden zich allen binnen een straal van enkele honderden meters. In dit gebied bestaat een verhoogd risico dat omwonenden en ondernemers zich tegen de komst van COA-locaties verzetten.

Financiële consequenties

Sontweg 8a maakt onderdeel uit van het gemeentelijke vastgoed. COA betaalt voor het gebruik van deze locatie een marktconforme en kostendekkende huur. COA is verantwoordelijk is voor de exploitatie.

De getekende bestuursovereenkomst is een vereiste om aanspraak te kunnen maken op vergoedingen uit het Faciliteitenbesluit.

Overige consequenties

Het gebied tussen het Damsterdiep en de Sontweg wordt de komende jaren ontwikkeld tot een nieuw woon-werkgebied genaamd Stadshavens. Vanuit het project worden risico's gesignaleerd indien de COA-locaties langer dan verwacht in gebruik blijven. In dat geval zou niet kunnen worden aangevangen met het aanleggen van de benodigde infrastructuur, waardoor de planning (naar hedendaagse inzichten) in het geding kan komen. Dit zou logischerwijs nadelige (financiële) consequenties hebben. Verder wordt vanuit het project Stadshaven gevreesd dat de grote concentratie kwetsbare groepen mogelijk ten koste kan gaan van het draagvlak vanuit de omgeving voor de gebiedsontwikkeling.

Ambtelijk advies (weging mogelijkheden, draagvlak en consequenties)

Gelet op de urgentie van het maatschappelijke vraagstuk wordt geadviseerd om de bestuursovereenkomst met het COA betreffende Sontweg 8a vast te stellen. De noodzaak om samen te werken met COA in het kader van de asielproblematiek staat buiten kijf. De bestuursovereenkomst verplicht ons tot het opvangen van AMV's, en een geschikt alternatief is helaas niet gevonden.

Bij dit positieve advies dient in acht genomen te worden dat communicatie met omwonenden uiterst zorgvuldig wordt uitgevoerd, en dat de potentieel strijdige belangen met het project Stadshavens niet uit het oog worden verloren. In samenhang met de planning van dit ontwikkelgebied dienen huurcontracten met het COA tijdig te worden opgezegd.

Verder is het van belang om de tegenargumenten van het gebiedsteam en openbare orde en veiligheid mee te wegen in het te nemen besluit.

Publiciteit

Vervolg

Gedurende het proces zullen wij omwonenden en ondernemers regelmatig op de hoogte houden over de vorderingen ten aanzien van de te realiseren opvanglocatie. Dat wil zeggen dat er meerdere contactmomenten plaatsvinden, vanaf de vergunningaanvraag (indien van toepassing) tot het moment van oplevering. We houden de omwonenden en ondernemers op de hoogte middels het versturen van brieven, het organiseren van inloopbijeenkomsten, het voeren van informele gesprekken. Ze krijgen tot slot ook contactgegevens zodat ze bij vragen of klachten een direct en permanent aanspreekpunt hebben.

De hierboven geschetste communicatie-inzet geeft een overzicht van de vaste contactmomenten met omwonenden en ondernemers. Uiteraard houden we de ontwikkelingen scherp in de gaten. Mocht er gedurende de voorbereidingsperiode van beide locaties onduidelijkheid of onrust ontstaan bij bewoners of ondernemers dan zal dat uiteraard aanleiding zijn om extra communicatie-inzet te plegen.

Lange Termijn Agenda

-